

ชื่อผลงานวิจัย รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัย อนันต์ ธรรมทอง

สถานที่วิจัย โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

ปีที่ทำการวิจัย ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนา ศักยภาพครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ โรงเรียน เมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดกับนักเรียนจาก รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อส่งเสริมกระบวนการ คิดวิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการครู จำนวน 40 คน นักเรียน จำนวน 40 คน การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเอาหลักการและ ขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ประกอบด้วย ขั้นตอนวางแผน (Planning) ขั้นตอน การปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนสังเกต (Observation) ขั้นตอนสะท้อนผล (Reflection) โดยดำเนินการ การศึกษาคูงาน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ สัมภาษณ์และแบบสังเกตนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ รวมถึงการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ นักเรียน ผลการประเมินสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการสำรวจสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาด้านรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์และการส่งเสริมทักษะการทำโครงงานของ นักเรียน ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ส่วนในด้านผู้เรียนพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจในการเรียน ขาดทักษะการคิดขั้นสูง รวมถึง ทักษะการทำโครงงาน

2. การดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ สรุปได้ดังนี้

การดำเนินการในวงรอบที่ 1 โรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาคูงาน และการนิเทศติดตามการเรียนการสอน พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบโครงงานยิ่งขึ้น ในการจัดทำรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงานสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ได้ หลังจากนั้นได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ได้ทำขึ้น และมีการ นิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนยังไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายที่ได้ กำหนดไว้ และมีการเสนอแนะให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการอีกครั้งเพื่อเน้นให้ครูได้จัดกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ผู้ดำเนินการพัฒนาจึงร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาและร่วมกันวางแผน ในการพัฒนาครูในวงรอบ ต่อไป

การดำเนินการในวงรอบที่ 2 โรงเรียนได้ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และ การนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน ในการจัดทำรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน พบว่า ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานมากยิ่งขึ้นทำ ให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลกระทบที่เกิดกับนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ประกอบด้วย ผลกระทบด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจำนวน 40 คน พบว่า นักเรียนมี คะแนนอยู่ระหว่าง 75 - 94 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.13 มีระดับการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับ 3 สามารถทำการประเมินและสรุปเหตุการณ์ได้ อยู่ในเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วน ผลกระทบด้านทักษะการทำโครงงานของนักเรียน พบว่า มีผลการประเมินทักษะการทำโครงงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 ซึ่งมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เป็นไป ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้